

จากบทความ
เผยแพร่ความรู้
ของกรมการ
คุ้มครองผู้บริโภค

ชนิดของแชมพู และข้อแนะนำในการใช้

ผมมีส่วนช่วยสร้างบุคลิกภาพ ความเชื่อมั่น ความงามหรือความหล่อให้กับคนเป็นอย่างมาก ทุกวันนี้แชมพูจึงเป็นเครื่องสำอางที่ขาดไม่ได้ในชีวิตประจำวัน แชมพูคือผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางที่ใช้สำหรับขจัดไขมันและสิ่งสกปรกให้ออกจากเส้นผมและหนังศีรษะโดยไม่ทำให้เกิดอันตรายแก่ผู้ใช้แต่อย่างใด ภายหลังจากใช้ต้องทำให้เส้นผมสะอาดเป็นมัน ผมอ่อนสลวยหวีเข้ารูปทรงได้ง่าย ขณะนี้ในท้องตลาดมีแชมพูประมาณ 40 ตรา แยกเป็นชนิดต่างๆ มี

1. แชมพูเหลว (liquid shampoo) เป็นที่นิยมและแพร่หลายมากที่สุด มีลักษณะเป็นของเหลวใสโปร่งแสง มีความหนืดพอสมควร ทำความสะอาดได้ดี และทำให้ผมอยู่ในสภาพดีภายหลังจากใช้
2. โลชั่นแชมพู (lotion shampoo) เป็นครีมค่อนข้างเหลวขุ่น มีลักษณะพิเศษคือใช้แพตตี้อัลกอฮอล์อันแพตประมาณ 30-50 ส่วน และสิ่งปรุงแต่งอื่น เช่น ลาโนลิน โปรตีน บัลซัม เพื่อปรับสภาพเส้นผม

3. แชมพูชนิดครีม (cream paste) มีลักษณะเป็นครีมกึ่งแข็ง มีความหนืดสูงเข้มข้นกว่า และทึบแสงมากกว่าโลชั่นแชมพู

4. แชมพูชนิดสเปรย์ (aerosol shampoo) เป็นแชมพูเหลวผสมสารโปรเพลลันท์ (propellant) วิธีใช้คือพ่นลงบนผมแห้งหรือผมเปียกได้ทันที

5. แชมพูซั๊กแห้ง (dry shampoo) มี 2 ชนิดคือ

5.1 แชมพูซั๊กแห้งชนิดผง มีส่วนผสมของผงดูดซึม (absorbent powder) และต่างอ่อน เช่นบอแรกซ์ ผงดูดซึมได้แก่ ผงทัลคัม แป้งดีเซลกัว ฯลฯ ซึ่งมีคุณสมบัติดูดสิ่งสกปรกออกจากเส้นผมและหนังศีรษะ แชมพูชนิดนี้ใช้ไม่ถี่ เนื่องจากผงแชมพูทำความสะอาดไม่ทั่วถึงและแปรงออกไม่หมด

5.2 แชมพูซั๊กแห้งชนิดเหลวมีส่วนประกอบของตัวทำละลายเช่น เอทิลีนไดคลอไรด์ (ethylene dichloride) สารนี้มีคุณสมบัติละลายไขมันให้อ่อนตัวลงจนเช็ดสิ่งสกปรกออกได้โดยไม่ต้องล้างน้ำ

6. แชมพูเม็ดและผง (granular and powder shampoo) แชมพูชนิดนี้สืบบทบาทในชีวิตประจำวันคนไทยประมาณ 25 ปีที่ผ่านมา มีลักษณะเป็นผงหยาบๆ เม็ดเล็กๆ เหมือนผงซั๊กฟอก

7. แชมพูจัดรังแค (antidandruff and medicated shampoo) ประกอบด้วยสารทำความสะอาด (ดีเทอร์เจนต์) เหมือนกับแชมพูทั่วไป แต่เติมตัวยามาเชื้อแบคทีเรียลงไปด้วยประมาณ 0.5-2% ตัวยาที่ใช้ได้แก่ ซิงค์ไพริไทโอน (Zinc Pyrithione) เซลิเนียมซัลไฟด์ (Selenium Sulphide) ซิงค์โอมาดีน (Zinc Omadine) โคลด์ทาร์ (Cold Tar) เป็นต้น

แชมพูแต่ละชนิด แต่ละตรา มิใช่ว่าจะใช้ได้ดีกับคนทุกคนเสมอไป ขึ้นอยู่กับสภาพเส้นผมของแต่ละคน ผู้บริโภคต้องสังเกตว่าตนมีสภาพเส้นผมอย่างไร ผมธรรมชาติผมมันหรือผมแห้ง ผู้ที่มีผมแห้งเส้นผมจะมีลักษณะกรอบ หยาบกระด้าง ไม่มีประกายแวววาว ไม่มีน้ำหนัก ผู้ที่มีผมมันเส้นผมจะมันเป็นเงามัวๆ มองดูคล้ายผมสกปรก และปราศจากชีวิตชีวา สระผมได้วันเดียว ผมจะมันเหนียวเหนอะส่วนผมธรรมชาติเส้นผมจะเป็นเงางามมีประกายในตัว อ่อนนุ่ม มีสปริง ไม่ยุ่งเหยิงและหวีเข้ารูปทรงได้ง่าย

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคขอแนะนำผู้บริโภคเกี่ยวกับการใช้แชมพูดังนี้

1. เลือกใช้แชมพูให้ถูกต้องกับสภาพเส้นผม โดยดูจากฉลาก ที่ฉลากจะเขียนบอกไว้ว่าเหมาะกับเส้นผมชนิดใด

2. อ่านวิธีใช้ให้ละเอียดว่าจะต้องทำอะไร และใช้ให้ถูกต้อง

3. ถ้าไม่แน่ใจว่าตนเองแพ้แชมพูชนิดนี้หรือไม่ ให้ทดสอบโดยการใช้แชมพูเพียงเล็กน้อย ทาที่บริเวณท้องแขน ทิ้งไว้สักครู่ ถ้าแพ้จะเกิดอาการเป็นผื่นแดงและคัน

4. ควรใช้ความสังเกตดูว่าภายหลังจากการใช้แชมพูแล้ว เกิดอาการอะไรบ้าง เช่น ผมร่วง มีรังแคมากขึ้น ผมมันง่าย คันศีรษะ ฯลฯ ถ้าเกิดอาการที่ไม่ดีควรเลิกใช้แชมพูนั้น การสังเกต จะช่วยให้ผู้บริโภคทราบว่าแชมพูชนิดใดตราใดเหมาะสมกับเส้นผมของตน
5. ควรเลือกใช้แชมพูชนิดอ่อนๆ สำหรับเด็ก
6. สระผมแต่ละครั้งควรล้างแชมพูออกให้หมด
7. อย่าให้แชมพูเข้าตา โดยเฉพาะแชมพูชนิดขจัดรังแค แต่ถ้าแชมพูเข้าตาให้ล้างตา ด้วยน้ำสะอาดทันที

